

Vacibu'l-vücut nedir?

Allahu Teâlâ'nın Vacibu'l-Vücut Olması Ne Demektir?

Vacibu'l-vücut nedir? varlığı **zorunlu**, yokluğu **imkânsız** olan demektir. Bu kavram, Allah'ın varlığının tesadüfe, sebebe veya bir tercihe bağlı olmadığını; **bizzat Zâtı gereği var olduğunu** ifade etmek için kullanılır.

Varlık ve yokluğu birlikte düşündüğümüzde, **vücut mertebeleri üçtür**:

1. **Vacibu'l-vücut**: Varlığı zatından gelen, yokluğu düşünilemeyen.
2. **Mümkünü'l-vücut**: Varlığı ile yokluğu eşit olan; olması da olmaması da mümkün.
3. **Mümteni**: Varlığı aklın imkânsız olan.

Mümkünü'l-Vücut Nedir? - Kitap Misali

Elimize bir **kitap** alalım. Bu kitabın var olması da mümkündür, hiç olmaması da. Yani **mümkünü'l-vücuttur**. Yazılabilirdi de yazılmayabilirdi de. Demek ki kitabın varlığı **kendi zatından gelmiyor**. Var olabilmesi için bir ilim, bir irade, bir tercih gerekiyor.

Yazar olmadan kitabın varlığıysa izah edilemez. Bir **yazar**, kitabın varlığını yokluğuna tercih ettiğinde kitap var oluyor. İşte kitap **mümkün mertebesindeyken onun katibinin varlığı zorunlu oluyor**.

Kitabın yazarsız olması ise **mümtenidir**; yani imkânsızdır.

Şimdi meseleyi büyütelim. Şu **kâinatı** ve içindeki her şeyi ele alalım: Olabilirdi, olmayabilirdi. Varlığı tercih edildi ve oldu. Kendi kendine var olamıyor. Varlığı için **haricî bir sebebe muhtaç**

Öyleyse: Kâinat ve içindeki her şey **mümkünü'l-vücuttur**. **Her mümkünü'l-vücut, bir vacibu'l-vücudu iktiza eder**. Yani: Varlığı zorunlu olmayan her şey, varlığı zorunlu olana dayanmak zorundadır.

İşte **Allahu Teâlâ, Vacibu'l-Vücuttur**: Varlığı kendindendir. Yokluğu muhaldir. Hiçbir şeye muhtaç değildir Kâinatın varlığını **yokluğuna tercih eden**, onu yoktan var eden O'dur.

Mümteni Olan Nedir? Bu âlemin: Sahipsiz olması, yaratıcısız bulunması, vacibu'l-vücut olmadan var olması **mümtenidir** — yani imkânsızdır.

Kâinatın Şهادeti; Mümkünü'l-vücut olan her şey, Vacibu'l-vücut olan Allah'ın varlığını haykırır. **Var olması mümkün olan her şey, varlığı zorunlu olanı gösterir. Kâinat mümkündür; Allah ise Vacibu'l-Vücuttur**.

Üstad Hazretleri de Otuzuncu Pencerede

“Mütekellimîn demişler ki: ‘İmkân, mütesâviyü’t-tarafeyndir. Yani, adem ve vücud, ikisi de müsavi olsa, bir tahsis edici, bir tercih edici, bir mûcid lâzımdır.’”

İmkân, mütesâviyü’t-tarafeyndir. Yani imkan dairesinde olan tüm mümkünlerin olmak veya olmamak gibi iki tarafı vardır ve ancak bir tahsis edici, bir tercih edici, bir mûcid ile (Vacibu’l-Vücud ile) varlık sahasına çıkabilirler.

Demek var olan herşey mümkünü vücud mertebesindedir. Artık bu mümkünlerin vücudunu gördükten sonra Vacibul Vücudu kabul etmek lazımdır. Kabul etmemek ise mümtenidir yani imkansızdır.

Vacibu’l-Vücud: “Vardır çünkü var olmak zorundadır.”

Mümkünü’l-Vücud: “Olabilirdi, olmayabilirdi; tercih edildi ve oldu.”

Mümteni: “Olması düşünülemez.”

Varlık Mertebeleri - Kâinattaki Varlıklar Üzerinden

Mümkünü’l-Vücud Olabilirdi / olmayabilirdi)	Vacibu’l-Vücud (Varlığı zorunlu)	Mümteni (Olması imkânsız)
İnsan	İnsanı yaratan Allah	İnsanın yaratıcısız olması
Cin	Cinni yaratan Allah	Cin’in yaratıcısız olması
Melek	Melekleri yaratan Allah	Meleğin yaratıcısız olması
Hayvan	Hayvanları yaratan Allah	Hayvanın sahipsiz olması
Nebatat (bitkiler)	Bitkileri yaratan Allah	Nebatatın kendiliğinden olması
Cemadat (cansızlar)	Cemadatı yaratan Allah	Cansızların tesadüfen olması
Arş	Arşı yaratan Allah	Arşın yaratıcısız olması
Kâinat (bütün âlem)	Kâinatın yaratıcısı Allah	Kâinatın yaratıcısız olması